

Middag for presselosjen
Parkveien, 5. desember 1989

Ikke for offentlig-
gjørelse

Statsminister

Jan P. Syse

MOMENTER TIL INNLEDNING

Det er hyggelig å få møte Presselosjen her i Parkveien. Det har vel være slik dette året at ikke alle Losjens medlemmer hele tiden har vært like overbevist om at vi skulle møtes på denne måte. Først kunne ikke Regjeringen bli dannet, og dernest kunne den ikke bli sittende. Jeg så i Arbeiderbladet på lørdag at avisen var overrasket ennå.

Jeg er ikke like forbløffet selv. Statsminister Emil Stang, som dannet regjering i 1889, var jurist, formann i Høyre, og bosatt på Uranienborg. Det lå i kortene at jeg måtte gjøre det samme i 1989. I Høyre tenker vi i slike hundreårsbølger.

Jeg skal ikke nekte for at det har sett uryddig ut de siste tre årene. Men jeg tror at mange som kommenterte dette underveis, glemte forskjellen på posisjon og opposisjon. Regjeringsansvar bringer partier sammen. I opposisjon glir de fra hverandre. Det ser vi overalt, ikke bare i Norge. I regjering oppstår et behov for å samordne seg. Nå samordner vi oss.

En annen misforståelse, som vi hørte mye til i valgkampen, var at norsk økonomi nå var bragt i orden. Det var egentlig ikke noe behov for et regjeringsskifte. Dette var ikke den oppfatningen vi fikk da vi overtok regjeringskontorene. I dag tror jeg ikke så mange andre har den heller.

En tredje misforståelse var nok at den økonomiske politikken ville bli mindre stram med en borgerlig koalisjonsregjering. Vi hører ikke så mye til det heller

nå - ikke etter vårt budsjettforslag og etter opposisjonspartiernes opptreden under budsjettbehandlingen. Både Arbeiderpartiet og SV og Fremskrittspartiet har inntatt standpunkter som fører til sterk økning av de offentlige utgifter.

Regjeringen må forsøke å rette dette opp i salderingsproposisjonen, som vi skal fremme i statsråd på fredag.

Samarbeidet i regjeringen går bra. Etter å ha lest høstens bøker om livet på Jessheim, våger jeg å si at tonen aldri kan bli så dårlig mellom oss som den var i det forrige regjeringspartiet. Men vi setter oss jo høyere mål enn som så. Vi har det faktisk hyggelig oss imellom.

Noen spør seg stadig om hvor lenge regjeringen vil vare. Her må jeg korrigere Arbeiderbladet. Avisen påstår at møtearrangører som har invitert statsråder som foredragsholdere ikke lenger tør nevne dem med navn, bare med tittel. Justisminister, kommunalminister osv. Dette tror jeg er ønsketenkning fra avisens side. Selv mottok jeg for et par dager siden en henvendelse til Statsminister Jan P. Syse om å holde et foredrag i desember neste år. Man ville gjerne være ute i god tid. Det synes jeg er fornuftig. Jeg er tilhenger av langsiktig planlegging.

Regjeringen planlegger nå arbeidet med langtidsprogrammet for perioden 1994-97.

Jeg vil gjerne understreke dette: Vi er ikke noen interimsregjering. Mindretallsregjeringer er blitt det normale i Norge. De har vist seg ganske stabile, uten at de har bygget på faste avtaler med partier utenom seg selv. At Willoch-regjeringen ble felt var unntaket, ikke regelen. Jeg tror man bør la være å rope krise hver gang det kommer til en skarp ordveksling i Stortinget. Det er ikke godt for noe, og det er definitivt ikke godt for Norge.

Europapolitikken er et godt eksempel på stabilitet. Da vi drøftet den på Lysebu, oppdaget vi fort at Norges realpolitiske muligheter ga oss et godt grunnlag for samarbeid. Senere har vi sett det samme i Stortinget. Bakom en viss verbal uenighet ligger en grunnleggende enighet om hva som er realistisk å oppnå, både med tanke på hva partiene har bundet seg til i sine programmer, og med henblikk til den faktiske situasjonen i EFTA og EF.

Hovedoppgaven innenlands er å skape nye arbeidsplasser. Vi kan ikke avfinne oss med at 150 000 går uten fast arbeid. Derfor må vi få ny vekst i økonomien. Det er ikke bare Regjeringen som må ta dette utgangspunktet. Det gjelder også for partene i det forestående lønnsoppgjøret. Hvis oppgjøret gir større tillegg enn landet har råd til, vil enda flere bli arbeidsløse. For hver prosent i ekstra tillegg kan 5 000 miste jobben. Jeg tror alle egentlig innser dette, og at man derfor ikke bør oppfatte ethvert skarpt ord i tiden fremover som varsel om en kommende krise.

Om den politiske debatten generelt vil jeg gjerne si følgende: Vi må alle ta utgangspunkt i at det ikke lenger finnes penger som ikke allerede er fordelt. Det offentlige kan ikke vokse videre på den private sektors bekostning. Øket satsing på særlig viktige felter må skje ved innstramning på andre felter. Jeg tror at budsjettdebattene i Stortinget - og presset fra særinteresser - må begynne å ta mer hensyn til dette. Politisk debatt må dreie seg mer om hvordan vi bruker pengene, og hvordan vi får til vekst. I dette opplysningsarbeidet har Presselosjen en stor jobb å gjøre.

(Bush - Brussel - Øst-Europa)

I tillit til at alt blir mellom oss: ordet er fritt.